

slovensko gradivo, ki je kakorkoli v zvezi s tam uporabljenimi motivi oziroma z obravnavano temo nasploh. Razprava izzveni v načelno zahtevo po čim tesnejšem sodelovanju med raziskovalci ljudske pesmi in ljudske proze, če nam je do resničnega prikaza mednarodnih odnosov v ljudskem izročilu. — Podobno široko je svoj prispevek zasnoval tudi Erik Dal (Kopenhagen), saj je za temo vzel domačo stvaritev, katere snov je nemška, ozadje pa splošno evropsko, namreč dve danski pesmi o Ahasveru. Ugotovil je, da so Danci zgodbo o večnem Judu spoznali po prevodu iz nemške ljudske knjige in jo celo verzificirali, zašla je tudi v leposlovje, snov pa je znana po vsej Evropi in je deloma celo v zvezi z odnosom do judovskega vprašanja. — Kot jubilejna izdaja vsebuje zbornik izčrpno bibliografijo narodopisnih del E. Seemanna, objavljenih do l. 1963; sestavil jo je R. W. Brednich. Na koncu knjige je še seznam sodelavcev.

Zmaga Kumer

Jahrbuch für Volksliedforschung. X. Jahrgang. Im Auftrag vom Deutschen Volksliedarchiv hrsg. von Rolf Wilh. Brednich. Berlin 1965, S. 202

V nasprotju s prejšnjim letnikom, ki je kot jubilejni vseboval samo izvirne sestavke o raznih vprašanih ljudskih pesmi, ima X. letnik običajno podobo tovrstnih strokovnih časopisov.

Prvi del knjige se začneja z razpravo Christoph Petersa (München), ki govori o dopolnjevanju in preoblikovanju pesemskih tekstov kot o načelnem vprašanju folkloristike. Za primer je vzel dve pesmi iz nove izdaje Lochamerke pesmarice in na njih pokazal, da ljudska pesem 15./16. stoletja ni imela značaja zaključene umetnine, ampak je dopuščala dopolnjevanje oz. dodajanje novih kitic ter razne spremembe, kar vse je treba pri ocenjevanju pesništva tiste dobe upoštevati, če naj ga prav razumemo. — Selma Hirsch (Berlin) dokazuje na podlagi tekstov pesmi »Feinslieb von Flandern«, ki je bila priljubljena v 16. stol., da je ni zložil pesnik Georg Grünwald — kot so doslej mislili — ampak Jörg Graff. Svojo trditev opira na izsledke stilnokritične analize tekstovnih variant, ki jih ne samo primerja med seboj ampak tudi razlaga njih resničnostno ozadje in skuša določiti prvotno besedilo. — Rolf Wilh. Brednich (Freiburg Brsg.) poroča o tako imenovanem Reutlingerjevem zborniku iz arhiva mesta Überlingen. Delo, ki ga je pisal ugledni meščan Reutlinger kot nekakšno zasebno kroniko, pomeni dragocen vir ne le za zgodovino njegovega časa — druge polovice 16. stol. — ampak tudi za narodopisje. Saj vsebuje vrsto poročil o ljudskih dramskih predstavah, o običajih, vražah in pravljicah, pa tudi o pesmih, ker so v njem tako prepisani sodobnih zgodovinskih pesmi kakor tudi izvirniki letakov s pesmimi. Brednichov sestavek je hkrati opozorilo, da mora narodopisje upoštevati tudi take pisane vire, ki navidez ne sodijo v njegovo območje, ker lahko vsebujejo zanimive in pomembne podatke. Nemara bi bilo tudi pri nas koristno pozanimati se za vsebino dokumentov v raznih arhivih. — Med teoretična dela sodi članek Ernsta Klusena (Neuss) z naslovom »Das apokryphe Volkslied«. Dosedanje vrednotenje ljudskih pesmi, ki je poznalo samo pristne in nepristne — slednje z negativnim predznakom, češ da so v vsakem pogledu ničvredna roba — ne ustreza dejanskemu stanju. Med pesmimi je veliko takih, ki se sicer pojo, a v določenem času in družbenih krogih niso priznane kot ljudske pesmi. Z druge strani pa v vseh časih nastajajo pesmi, hote narejene v ljudskem tonu kot nekakšni posnetki, ki naj bi prave a nezaželene pesmi izpodrinile. Za oboje se zdi avtorju primeren izraz »apokrifne pesmi«. Zanje navaja zglede iz raznih zvrsti in za razna razdobja, nazadnje opozori še na problem šlagerja. Njegova izvajanja naj bi bila predvsem pobuda za nadaljnje raziskovanje, ki naj bi prineslo več jasnosti v opredeljevanje pojma ljudske pesmi. — Wolfgang Suppan (Freiburg Brsg.) poroča o dveh rokopisnih zbirkah ljudskih pesmi iz gorske vasice Pürgg, ki je eno najstarejših naselij na Štajerskem. Rokopisa sta nastala v 19. stol., vsebujeta pa starejše, deloma še nezname pesmi. Avtor podaja natančne prepise be-

sedil in sproti opozarja na morebitne variante in literaturo. — Na zanimivo vprašanje etnomuzikologije opozarja Felix Hoerbuerger (Regensburg), ko navaja primere istočasnega petja pesmi z različno melodijo in ritmom. Hoerbuerger vidi v tem sozvočju nekakšno praobliko večglasja. — Rudolf Schenda (Tübingen) objavlja v nemškem prevodu tri variante sicilijanske ljudske balade o umoru baronice Carini. Balada je nastala po resničnem dogodku iz 16. stoletja. Italijanski narodopisec S. Salomone-Marini je v 19. stoletju našel variante po vsej Siciliji in iz njih rekonstruiral tri »idealne« verzije. Gradivo se je pozneje izgubilo, nedavno pa ga je A. Rigoli našel in objavil z znanstvenim komentarjem. Schenda s tem svojim člankom le opozarja na izdajo, prevod pesmi pa naj bi sicilijansko ljudsko poezijo približal nemškemu občinstvu.

Drugi del knjige obsega dvoje poročil: o sodobnem stanju ljudske pesmi na Holandskem (izpod peresa Tj. W. R. de Hanna) in o raziskovanju ljudskih balad na Češkem. (O. Sirovátka). Medtem ko je prvo samo po sebi zanimivo, je vsaj za slovanskega narodopisca drugo koristnejše: podaja namreč pregled najvažnejše češke literature o pripovednih pesmih, katerih mnoge poznamo v raznih variantah tudi pri nas.

Nazadnje je še vrsta knjižnih ocen o izdajah ljudskih pesmi v zadnjih letih in drugih pomembnejših objavah s področja raziskovanja ljudske poezije.

Zmaga Kumer

Konrad Scheierling, Deutsche Volkslieder aus Hohenlohe mit ihren Weisen. Im Auftrage des Deutschen Volksliedarchivs herausgegeben von . . . Berlin. Walter de Gruyter. 1962. Str. 76

Drobna knjižica pomeni 42. zvezek zbirke pokrajinskih pesmaric, ki jih izdaja osrednji nemški arhiv ljudskih pesmi v Freiburgu i/Br. Urednik je nanižal 60 pesmi, ki so povečini njegovi zapisi iz zadnjih let, kot je razvidno iz seznama na str. 72. Na koncu je še abecedno kazalo po začetnih verzih. Po kakšnem vidiku je zbirka urejena, vsaj na prvi pogled ni videti, ker se pesmi vrstijo druga za drugo brez poglavij. Če bi hotel najti določene pesmi, bi moral za vsako prelistati vso knjigo, to pa delu nikakor ni v korist. Najsi bo zbirka še tako majhna, pregledno urejena vendar mora biti.

Na začetek je urednik uvrstil pesmi o naravi in kmečkem delu, ki po izvoru najbrž niso ljudske, pač pa samo ponarodele. Pri eni izrecno navaja avtorja besedila. Za temi so ljubezenske pesmi, potem pa posamezni primeri vojaških, pastirskih in kmečkih, pesmi o voznikih, zidarjih, rudarjih in lovcih; v teh pesmih se prepletajo tudi ljubezenski motivi. Od balad so objavljene samo tri (Der verwundete Knabe, Schloss in Österreich, Graf und Nonne). Zadnja skupina so take, ki jih pojo v veseli družbi. Med njimi so nekatere pripovedne, nekaj pa je zanimivih po obliki. Spadajo namreč med naštevalne in hkrati kumulativne, kot je pri nas npr. Prišla je miška z mišnice. Po motiviki pa v teh pesmih ni najti sorodnosti s slovenskimi.

Zdi se, da se je urednik omejil na gradivo, ki pomeni vsakdanji repertoar ljudskih pevcev. Saj je težko verjeti, da bi ne znali kakšnih svatovskih, drugih obrednih, otroških itd. Kakor je knjižnica sicer prikupna in jo je občinstvo gotovo dobro sprejelo, tako je vendar škoda, da z boljšim izborom ne nudi prave slike pesemskega izročila svojega področja.

Zmaga Kumer

Bulletin folklorique d'Ile-de-France. Organe de liaison publié par la Fédération Folklorique d'Ile-de-France, fondé en 1938. Directeur fondateur de la publication: Roger Lecotté, 38, rue Truffaut, Paris (17e).

Revija izhaja štirikrat letno. Razen stalnih člankov, ki se v vsaki številki ponavljajo, ima revija tudi krajše zapise in precej podrobna poročila o kongresih in razstavah. Tako je v številki 24 iz leta 1964 sporočilo o 17. konferenci: